

Методична скарбничка

Традиції давньогрецького театру

5–11 класи

Програма курсу за вибором

Профіль: естетичний

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді загальноосвітніх навчальних закладів Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України, лист ІМЗО від 13.10.2016 №2.1/12-Г-767

Автор-укладач:

Олена Анатоліївна Сербіна, вчитель вищої категорії, вчитель-методист КЗ «Навчально-виховний комплекс «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради

Рецензенти:

Любов Павлівна Калюжна – завідувач літературно-драматичної частини Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Миколи Куліша, заслужена артистка України,

Інна Василівна Фелющенко – кандидат педагогічних наук, учитель вищої категорії, вчитель-методист, вчитель курсу «Художня культура» КЗ «Навчально-виховний комплекс «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради

Види діяльності та форми контролю

Клас	Семестр	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік	Види занять і кількість годин	Форма контролю
5	I–II	2	70	Лекційні – 23 Практичні – 40 Текстуальне вивчення твору – 5 Конкурс – 2	Семінар – 6 Тестування – 2 Загальна репетиція – 2
6	I–II	2	70	Лекційні – 24 Практичні – 40 Текстуальне вивчення твору – 6 Вікторина – 1	Семінар – 6 Тестування – 2 Загальна репетиція – 2
7	I–II	2	70	Лекційні – 26 Практичні – 40 Текстуальне вивчення твору – 6 Вікторина – 1	Семінар – 7 Тестування – 2 Загальна репетиція – 2
8	I–II	2	70	Лекційні – 26 Практичні – 40 Текстуальне вивчення твору – 6 Рольова гра – 1 Интернет-квест – 1	Семінар – 5 Тестування – 2 Загальна репетиція – 2
9	I–II	1	35	Лекційні – 1 Практичні – 33 Диспут – 1	Загальна репетиція – 2
10	I–II	1	35	Лекційні – 1 Практичні – 33 Диспут – 1	Загальна репетиція – 2
11	I–II	1	35	Лекційні – 1 Практичні – 33 Диспут – 1	Загальна репетиція – 2

Пояснювальна записка

Питання різнобічного розвитку учнів, їх підготовки до дорослого життя нині є найактуальнішими в освіті. На школу покладається завдання формування в учнів уміння чітко орієнтуватися у життєвих ситуаціях та швидко реагувати на зміни. Вирішення цих питань має спиратися на творчий підхід. Курс за вибором «Традиції давньогрецького театру» орієнтований на різнобічний розвиток особистості учня, в тому числі креативних та комунікативних здібностей.

Підґрунтя навчальної програми становлять ідеї розвитку почуття прекрасного, формування художньо-естетичної культури зростаючої особистості і суспільства в цілому. Розвиток пізнавальних інтересів та творчих здібностей школярів відповідає освітнім цілям театру. Формування моральних ідеалів, почуття власної гідності, толерантності співзвучне його виховним вимогам.

Давньогрецький театр є першоосновою і зразком світового театру. Він слугував школою виховання для дорослих, репрезентуючи глядачам зразки патріотизму та високої громадянської моралі. На прикладах подвигів давньогрецьких героїв сцени виховувалися цілі покоління, це прославило Елладу в усьому стародавньому світі, залишивши багату спадщину в літературі, театрі, архітектурі.

Основу програми курсу становлять відповіді на запитання: Як постав театр і яким був розвиток театральної справи в давнину? Хто серед перших акторів і драматургів? Яка роль відводилася театру, і як давньогрецький театр вплинув на розвиток світової культури в цілому?

Програма курсу за вибором «Традиції давньогрецького театру» реалізується у загальноосвітньому навчальному закладі (5–11 класи).

Мета курсу за вибором:

- духовно-моральне виховання учнів засобами театрального мистецтва;
- виховання глядацької аудиторії, яка володіє знаннями щодо грамотного сприйняття сценічного мистецтва;
- формування естетичного смаку учнів засобами театрального мистецтва;
- привернення уваги педагогічної і батьківської громадськості до виховання творчої особистості дитини.

Завдання курсу:

- 1) розширення світогляду учнів в галузі історії театрального мистецтва;
- 2) розвиток уміння аналізувати та оцінювати культурну спадщину минулих століть;
- 3) розвиток в учнів уяви, фантазії, чуттєвого сприйняття;
- 4) формування культури мовлення;
- 5) розвиток в учнів пам'яті та уяви;
- 6) розвиток креативних здібностей школярів;
- 7) сприяння самореалізації кожного учня за допомогою сценічних образів у програмних постановках.

Курс «Традиції давньогрецького театру» складається з двох блоків – теоретичного та практичного, що дає змогу виконати окреслені завдання. Форми організації курсу: лекції, практичні заняття, контрольні заходи. У програмі реалізовано міжпредметні зв'язки з курсами історії, літератури, музики, художньої культури (використання програмового матеріалу предметів гуманітарного циклу), що відповідає вимогам сучасної освіти. Формами контролю за результативністю навчання є семінар, тестування, загальна репетиція. Підсумком роботи над виставою – театральною фестивалем, що проходить щорічно на шкільній сцені.

Програма курсу за вибором

5 клас

70 годин на рік (2 години на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
2	Основні відомості про театр. Введення в курс історії театру Давньої Греції	Учень (учениця): • пояснює особливості театрального мистецтва, взаємозв'язок з іншими видами мистецтва; • пояснює роль давньогрецького театру у формуванні світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
40	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів.	Учень (учениця): • вміє виразно читати художній текст; • визначає характер літературного героя;

	Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави. Аналіз виступу	<ul style="list-style-type: none"> • має чітку дикцію; • має уяву про взаємодію партнерів на сцені під час вистави; • володіє первинними навичками сценічного руху, сценічної уваги
Розділ 2. ІСТОРІЯ ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ V СТОЛІТТЯ ДО Н.Е.		
13	<p>V століття до н.е. Давня Греція. Основні відомості. Історико-географічна довідка Давньої Греції. Основні заняття еллінів. Побут. Релігія, звичаї давніх греків. Перегляд мультфільмів за міфами давніх греків.</p> <p>Давньогрецькі міста-держави. Афіни і Спарта. Порівняльна характеристика життя та звичаїв полісів. Давньогрецькі міста-поліси. Афіни і Спарта – головні міста Давньої Греції. Афіни та Спарта: порівняння внутрішньої політики. Афіни та Спарта: порівняння навчання та виховання. Афіни та Спарта: розвиток культури.</p> <p>Культ Діоніса. Діоніс – бог виноградарства, покровитель театру. Перші діонісії. Культ Діоніса. Місце-ві діонісії. Тематика виступів</p>	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснює особливості розвитку Давньої Греції V ст. до н.е.; • пояснює значення слів «Еллада», «поліс», «демократія», «олігархія», «еклесія». • порівнює життя та звичаї Афіни та Спарти; • називає грецьких богів, муз; • розповідає давньогрецькі міфи; • визначає вплив міфів на життєдіяльність людей; • дає визначення діонісіям; • розповідає про перші діонісії; • ділиться враженнями від перегляду мультфільмів за міфами давніх греків
Розділ 3. ГОМЕР: «ІЛІАДА», «ОДІССЕЯ»		
13	<p>Гомер – співак Еллади. Розвиток мистецтва в Давній Греції. Усна творчість. Гомер – співак Еллади. Перегляд і обговорення д/ф «Античний світ. Література та влада».</p> <p>Ознайомлення з творами Гомера: «Іліада», «Одіссея». Читання і аналіз «Іліади». Перегляд х/ф «Троя». Порівняння художнього тексту з екранізованою версією «Іліади». Ознайомлення з текстом «Одіссеї», аналіз твору. Перегляд х/ф «Пригоди Одиссея». Художній аналіз фільму. Значення творчості Гомера для світової культури. Вплив творчості Гомера на розвиток літератури</p>	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризує розвиток мистецтва в Давній Греції; • знає ознаки усної творчості; • визначає характерні риси творчості Гомера; • ділиться враженнями від перегляду д/ф «Античний мир. Література і влада»; • визначає героїв твору «Іліада», дає їм характеристики; • вміє визначати своє ставлення до героїв; • ділиться враженнями від перегляду х/ф «Троя»; • визначає героїв поеми «Одіссея», вміє характеризувати їх; • ділиться враженнями від перегляду х/ф «Пригоди Одиссея»; • визначає вплив Гомера на розвиток світової літератури
ПІДСУМОК		
2	Проведення тестів, ігор, конкурсів, вікторин на теми «Історія Давньої Греції V століття до нашої ери» та «Творчість Гомера»	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументовано відповідає на запитання з тем: «Історія Давньої Греції V століття до нашої ери» та «Творчість Гомера»

Художній матеріал для постановок:
українські казки «Про правду і кривду», «Мудра дівчина»; оповідання вітчизняних і зарубіжних авторів: «Снігова Королева» Ганса Христіана Андерсена, «Фарбований Лис» Івана Франка, «Пригоди Незнайка» Миколи Носова, «Пригоди

Пеппі Довгапанчоха» та «Малюк і Карлсон» Астрід Ліндгрен, «Дванадцять місяців» Сергія Маршака, «Вовка в тридев'ятому царстві» Вадима Коростильова, «Аскольд і Дір», «Княгиня Ольга», «Ярослав Мудрий», «Микита Кожум'яка» Олександра Олеся та ін.

Література

1. *Андреев Ю.В.* История Древней Греции / Ю.В. Андреев, Г.А. Кошеленко, В.И. Кузицин, Л.П. Маринович. – М., 2003.
2. *Боннар А.* Греческая цивилизация / А.Боннар. – М., 1995.
3. *Всемирная* история / Под ред. акад. Г.Б. Поляка, проф. А.Н. Марковой. – М., 1996.
4. *Всеобщая* история государства и права / под ред. К.И. Батыра. – М., 1995.
5. *Гигин.* Мифы / Гигин; пер. Д.Торшилова. – СПб, 2000.
6. *Гомер.* Илиада / Гомер; пер. Н.Гнедича. – М., 1980.
7. *Гомер.* Одиссея / Гомер; пер. Н.Гнедича. – М., 1984.
8. *Гончар Б.* Всесвітня історія: навч. посібник / Б.Гончар. – К.: Знання, 2001.
9. *Зелинский Ф.* Древнегреческая религия / Ф.Зелинский. – К., 1993.
10. *Зелинский Ф.* История античной культуры / Ф.Зелинский. – СПб., 1995.
11. *Лосев А.* Гомер / А.Лосев. – М., 1960.
12. *Лосев А.* Дионис / А.Лосев / Мифы народов мира. Энциклопедия. – Т.1. – М. Советская энциклопедия, 1991.
13. *Мень А.В.* История религии: в поисках Пути, Истины и Жизни / А.В. Мень. – Т. 4. Дионис, Логос, Судьба. – М., 1992.
14. *Місюн А.В.* Від міфа до трагедії / А.В. Місюн // Зб. наук. праць кафедри культурології ОГПУ. Вип. 4. – Одеса, 1999.

6 клас**70 годин на рік (2 години на тиждень)**

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
2	Історія Давньої Греції V століття до н.е.	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • поглиблює знання з історії Давньої Греції; • характеризує розвиток мистецтва в Давній Греції; • визначає вплив міфів на життєдіяльність людей; • дає визначення діонісіям; • розповідає про перші діонісії; • пояснює роль давньогрецького театру у формуванні світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
40	Робота з художнім матеріалом для постановки. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави. Аналіз виступу	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • вміє виразно читати художній текст за ролями; • визначає характер дійових осіб; • вдосконалює дикцію; • має навички взаємодії партнерів на сцені під час вистави; • вдосконалює навички сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги
Розділ 2. ПЛИВ ГРЕКО-ПЕРСЬКИХ ВІЙН НА РОЗВИТОК ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА У ДАВНІЙ ГРЕЦІЇ (V СТ. ДО Н.Е.)		
13	Виникнення і розвиток давньогрецького театру. Від сільських діонісій до театральних свят. Побудова і обладнання давньогрецького театру. Перші актори. Театральні атрибути. Театральна справа напередодні греко-перських війн. Перегляд і обговорення д/ф «Театр Давньої Греції». Театр – школа виховання грецького глядача. Відображення подій та героїв I греко-перської війни на сцені. Вистава Фрініха «Взяття Мілету». Знайомство з історичними особистостями I греко-перської війни: Дарієм I, Мільтіадом. Перегляд д/ф «Битва біля Марафону». Причини II греко-перської війни. Знайомство з історичними особистостями: Ксерксом, Фемістоклом та царем Леонідом.	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • знає походження і визначення понять «драма», «трагедія», «комедія»; • розповідає про перші вистави на грецькій сцені; • має уяву про архітектурний вигляд перших театрів; • апелює поняттями «скена», «орхестра», «проскеніум», «амфітеатр», «театрон»; • має уяву про виступи перших акторів, костюм, маски, взуття (котурни); • розуміє важливість створення театру в демократичному суспільстві; • ділиться враженнями від перегляду д/ф «Битва при Марафоні» та х/ф «300 спартанців»; • знає причини виникнення I греко-перської війни; • знає історичне значення дій Дарія I та Мільтіада;

	Перегляд і аналіз х/ф «300 спартанців». Наслідки греко-перських війн для Еллади. Роль театру в патріотичному вихованні греків	<ul style="list-style-type: none"> • знає причини виникнення II греко-перської війни; • знає історичне значення дій Ксеркса, Фемістокла та Леоніда; • аналізує наслідки греко-перських війн для Еллади; • знає і розуміє роль театру в патріотичному вихованні греків
Розділ 3. ТВОРЧИСТЬ ЕСХІЛА		
13	<p>Есхіл – батько грецької трагедії. Соціальні, політичні передумови для творчості Есхіла. Біографія Есхіла. Перегляд м/ф на сюжети давньогрецьких міфів. Перегляд д/ф «Есхіл».</p> <p>Творчість Есхіла. «Прометей закутий» – вершина творчості Есхіла (читання і аналіз твору). «Благальниця» – трагедія національного характеру (читання і аналіз). «Перси» – гімн захисникам Еллади (читання, аналіз трагедії). Значення творчості Есхіла для світової культури. Проведення вікторини «Впізнай героя» (за трагедіями Есхіла)</p>	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміє визначити соціальні, політичні передумови для творчості Есхіла; • знає основні відомості про життя Есхіла; • визначає характерні риси творчості Есхіла; • ознайомлюється з текстом «Прометей закутий»; • знає міф про Прометея; • знає героїв твору, дає їм характеристики; • висловлює власне судження щодо прочитаного; • ознайомлюється з текстом трагедії «Благальниця»; • розкриває події трагедії, називає героїв; • розкриває зміст твору; • читає трагедію «Перси»; • визначає особливості трагедії; • знає головних героїв; • визначає важливість творчості Есхіла для виховання грецького глядача
ПІДСУМОК		
2	Тестові завдання з теми «Вплив греко-перських війн на розвиток театрального мистецтва у Давній Греції» та «Творчість Есхіла»	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументовано відповідає на запитання тестів з тем: «Вплив греко-перських війн на розвиток театрального мистецтва у Давній Греції» та «Творчість Есхіла»

Художній матеріал для постанов:

твори давньогрецьких трагіків, п'єси та оповідання вітчизняних і зарубіжних авторів: «Прометей закутий» Есхіла, «Пригоди Тома Сойєра» Марка Твена (Семюель Клеменс), «Вождь червоношкірих» Вільяма Портера (О.Генрі), «Сорочинський ярмарок» Миколи Гоголя, «Чарівник Смарагдового міста» Олександра Волкова, «Маленький горбун» Спиридона Черкасенка, «Тореадори з Васюківки» Всеволода Нестайка та ін.

Література

1. *Антична література*: навч. посіб. / Під ред. Ю.І. Ковбасенко. – К., 2014.
2. *Геродот*. Історія / Геродот / Пер. Г.А. Стратановського. – М., 2006.
3. *Гиро П.* Личная и общественная жизнь греков / П.Гиро. – Издательство О-ва О.Н. Поповой, 1913.
4. *Древнегреческая трагедия*. – Новосибирск, 1993.
5. *Зарубіжна література* / Під ред. Н.О. Півнюка, О.М. Чепурко, Т.Ф. Маленької, А.О. Савенко, Н.М. Гребницької. – К., Освіта, 2008.
6. *Каллистов Д.П.* Античный театр / Д.П. Каллистов. – Л., 1997.
7. *Кулишова О.В.* Дельфийский оракул в системе античных межгосударственных отношений (VII–Vст. до н.е.) / О.В. Кулишова. – СПб., 2001.
8. *Плутарх*. Сравнительные жизнеописания: в двух томах / Плутарх. – Т. 2. – М., Наука, 1994.
9. *Суриков И.* Античная Греция / И.Суриков. – М., Наука, 2005.
10. *Суриков И.* Фемистокл: homo novus в кругу старой знати / И.Суриков // Диалог со временем: Альманах интеллектуальной истории. 8. Спецвыпуск: Персональная история и интеллектуальная биография. – М., 2002.
11. *Хрестоматия* по истории Древнего мира / Под ред. В.В. Струве. – Т. 2. – М., 1991.
12. *Эсхил*. Трагедии / Эсхил. – М.: Искусство, 1978.

7 клас
70 годин на рік (2 години на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
2	«Золоте століття» Афін V ст. до н.е.	Учень (учениця): • володіє інформацією про чинники підйому Афін після греко-перських війн
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
40	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виставців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави. Аналіз виступу	Учень (учениця): • вміє виразно читати художній текст за ролями; • визначає характер літературного героя; • вдосконалює дикцію; • взаємодіє з партнерами на сцені під час вистави; • вдосконалює навички сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги; • розвиває творчу фантазію та уяву
Розділ 2. МИСТЕЦТВО ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ В ПЕРІОД ЇЇ РОЗКВІТУ		
13	Розквіт Афін після греко-перських війн. Афіни – центр культури Давньої Греції. Перикл: його роль у культурному піднесенні Афін. Відбудова Акрополя після греко-перських війн. Фідій, Мірон, Поліклет – знамениті скульптори Еллади. Філософи і вчені Давньої Греції. Перегляд д/ф «Мистецтво Давньої Греції в період її розквіту», «Афінський акрополь в музиці», «Великі міста світу – Афіни та Давня Греція». Грецький театр після греко-перських війн. Побудова трагедії. Агони. Великі трагіки Еллади: Есхіл, Софокл, Евріпід. Перегляд д/ф «Давня Греція. Театр. Трагедія». Проведення вікторини «Давня Греція. Театр. Трагедія».	Учень (учениця): • пояснює особливості розвитку Афін після греко-перських війн; • знає основні відомості про життя і діяльність Перикла; • визначає роль Перикла в культурному піднесенні Афін; • описує архітектурний ансамбль Акрополя; • знає про діяльність Фідія, Мірона та Поліклета у період відбудови Акрополя; • називає головні скульптурні зображення Акрополя; • висловлює власне судження щодо перегляду д/ф «Искусство Древней Греции в период её расцвета», «Афинский акрополь в музыке», «Великие города мира – Афины и Древняя Греция». • має уяву по структурну побудову трагедії того часу; • володіє термінами «агон», «хор», «протагоніст», дає їх визначення; • знає ім'я великих трагіків Еллади; • розповідає про театральні агони; • ділиться враженнями від перегляду д/ф «Древняя Греция. Театр. Трагедия»
Розділ 3. ТВОРЧІСТЬ СОФОКЛА		
13	Біографія Софокла. Соціально-політичні передумови творчості Софокла. Життя Софокла. Софокл і давньогрецький театр. Перегляд д/ф «Софокл». Творчість Софокла. «Цар Едіп» – ідеал трагічного твору. Історія написання твору. Читання тексту,	Учень (учениця): • вміє описати соціально-політичні передумови творчості Софокла; • знає основні відомості про життя Софокла; • розповідає про особистий внесок Софокла в розвиток театральної справи; • визначає характерні риси творчості Софокла;

	<p>характеристики головних героїв. Головний конфлікт трагедії. «Едіп в Колоні» – читання твору. Характеристики образів. Тема, основний конфлікт твору. Значення трагедії. «Антигона» – трагедія конфліктів. Читання твору. Характеристики головних героїв. Основний конфлікт твору.</p> <p>Значення творчості Софокла для світової культури.</p> <p>Проведення підсумкових занять за творчістю Софокла</p>	<ul style="list-style-type: none"> • вміє аналізувати відеоматеріал після перегляду д/ф «Софокл» • ознайомлення з текстом «Цар Едіп»; • розкаже міф, який є основою трагедії; • знає героїв твору, дає їм характеристики; • проводить порівняльний аналіз образів Едіпа та Креонта; • проводить аналіз прочитаного; • робить висновки щодо важливості образу Едіпа в античній літературі; • ознайомлення з текстом трагедії «Едіп в Колоні»; розкриває зміст трагедії; • аналізує події трагедії, називає героїв; • робить порівняльний аналіз образів Едіпа та Полініка; • читає трагедію «Антигона»; • характеризує головних героїв; • проводить порівняльний аналіз образів Антигони та Креонта; • дає порівняльну характеристику образів Ісмени та Антигони; • визначає головний конфлікт твору; • аргументує велич творчості Софокла для світової літератури
ПІДСУМОК		
2	<p>Підсумкові заняття з тем «Мистецтво Давньої Греції в період її розквіту» та «Творчість Софокла»</p>	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументовано відповідає на запитання тестів з тем: «Мистецтво Давньої Греції в період її розквіту» та «Творчість Софокла»

Художній матеріал для постанов: «Цар Едіп» та «Антигона» Софокла, «Ніч перед Різдвом» Миколи Гоголя, «Любов до трьох апельсинів» Карло Гоцці, «Недоросток» Дмитра Фонвізіна, «Дубровський» Олександра Пушкіна, «Горохове чудо» Бориса Харчука, оповідання Євгена Гуцала, Анатолія Дімарова та ін.

Література

1. *Боннар А.* Греческая цивилизация / А.Боннар. – М.: Искусство, 1992.
2. *Боннар А.* Трагедия, Эсхил, рок и справедливость / А.Боннар // Греческая цивилизация. От Антигоны к Сократу. – М., 1992.
3. *Дмитриева Н.* Краткая история искусства / Н.Дмитриева. – М.: Искусство, 1998.
4. *Дьякова И.* История Древнего мира / И.Дьякова. – М.: Наука, 1999.
5. *История философии* / Под ред. Г.Ф. Александрова, Б.Э. Быховского, М.Б. Митина, П.Ф. Юдина. – М.: Инфра-М., 1999.
6. *Колобова К.* Древний город Афины и его памятники / К.Колобова. – СПб.: Нева, 2001.
7. *Куманецкий К.* История культуры Древней Греции и Рима / К.Куманецкий. – М.: Высшая школа, 1990.
8. *Любимов Л.* Искусство Древнего мира / Л.Любимов. – М.: Просвещение, 2000.
9. *Маркова А.* Культурология. История мировой культуры. Учебное пособие для вузов / А.Маркова. – М.: Высшая школа, 2005.
10. *Соколов Г.* Акрополь в Афинах / Г.Соколов. – М.: Амфора, 2000.
11. *Софокл.* Трагедии / Софокл / Пер. С.В. Шервинского. – М., 1988.
12. *Тахо-Годи А.* Античная литература / А.Тахо-Годи. – М., 1996.
13. *Тронский И.* История античной литературы / И.Тронский. – М., 1993.

8 клас
70 годин на рік (2 години на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
2	Розвиток театру в Давній Греції V ст. до н.е.	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • пояснює особливості розвитку театрального мистецтва у Давній Греції V ст. до н.е. • пояснює роль давньогрецького театру у формуванні світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
40	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави. Аналіз виступу	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • вміє виразно читати художній текст за ролями; • визначає характер літературного героя; • має чітку дикцію; • взаємодіє з партнерами на сцені під час вистави; • володіє навичками сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги; • розвиває творчу уяву та фантазію; • розвиває абстрактне мислення; • стає більш уважним і сконцентрованим
Розділ 2. РОЗВИТОК ТЕАТРУ ПІД ЧАС ПЕЛОПОННЕСЬКИХ ВІЙН У ДАВНІЙ ГРЕЦІЇ V СТ. ДО Н.Е.		
13	Пелопоннеські війни в Давній Греції V ст. до н.е. Передумови Пелопоннеських війн. Перший етап Пелопоннеських війн. Афініські герої і спартанські полководці під час Пелопоннеських війн. Другий етап Пелопоннеських війн. Падіння Афін. Наслідки Пелопоннеських війн. Перегляд д/ф «Пелопоннесские войны. История войн Древнего мира». Рольова гра «Патріоти Афін». Підсумкове заняття з теми «Наслідки Пелопоннеських війн». Зміни у грецькому театрі за час Пелопоннеських війн. Зміни поглядів глядачів щодо афінської демократії. Нові драматичні сюжети. Нові герої давньогрецької сцени. Наслідки Пелопоннеської війни для грецького театру. Підсумкове заняття з теми «Наслідки Пелопоннеських війн для грецького театру»	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • визначає передумови Пелопоннеських війн; • розкриває поняття «криза афінської демократії»; • описує перший етап Пелопоннеських війн; • називає імена афінських героїв війни та спартанських полководців; • розповідає про Нікіев мир; • описує події другого етапу Пелопоннеських війн; • вказує на причини падіння Афін; • розповідає про наслідки Пелопоннеських війн; • висловлює власні судження щодо перегляду д/ф «Пелопоннесские войны. История войн Древнего мира»; • називає наслідки Пелопоннеських війн для грецького театру
Розділ 3. ТВОРЧИСТЬ ЄВРІПІДА		
13	Біографія Евріпіда. Життя Евріпіда: основні відомості. Поява Евріпіда на грецькій сцені. Перегляд д/ф «Известные люди: Эврипид», «Эврипид. Мир страстей». Творча спадщина Евріпіда. «Медея» – трагедія жінки у грецькому соціумі. Читання тексту, характеристики головних героїв. Головний конфлікт трагедії.	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • аналізує соціальні, політичні передумови для творчості Евріпіда; • знає основні відомості про життя і творчу спадщину Евріпіда; • визначає характерні риси творчості Евріпіда; • аналізує відеоматеріал після перегляду д/ф «Известные люди: Эврипид», «Эврипид. Мир страстей»;

	<p>Аналіз твору. «Іполіт» – тема справжнього і уявного благочестя. Ознайомлення з текстом. Характеристики образів. Тема, основний конфлікт твору. Значення трагедії «Іполіт». «Іфігенія в Авліді» – остання трагедія Евріпіда. Ознайомлення з текстом. Характеристики образів. Тема, основний конфлікт твору. Значення творчості Евріпіда для подальшого розвитку театру.</p> <p>Проведення Інтернет-квесту «Портрети жінок у трагедіях Евріпіда» (з опертям на відеоматеріал: «Новий театр. Медея. Евріпід», вистава «Медея» за участю акторів Молодіжного театру Є.Лесникова і Д.Юргенс, «Юрій Любимов читає уривок з «Медеї» Евріпіда (пер. І.Бродський)», «Medea Monologue» Euripid», «Доповідь з Евріпіда. Частина 2: Страх і любов у трагедії «Іполіт», «Евріпід та Іполіт», «1/2 К.Богомолів – Евріпід. Іфігенія в Авліді (розбір)», «2/2 К.Богомолів – Евріпід. Іфігенія в Авліді (розбір)», «Іфігенія. Кримська легенда»)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ознайомлюється з текстом «Медеї»; • переповідає міф про аргонавтів, який становить основу трагедії; • аналізує поведінку головних героїв твору, дає їм характеристики; • проводить порівняльний аналіз образів Медеї та Ясона; • аналізує текст; • висловлює особисте ставлення до образу Медеї; • ознайомлюється з текстом трагедії «Іполіт»; • розкриває зміст трагедії; • аналізує події трагедії, називає героїв; • дає особисту оцінку діям Федри; • розкриває основний конфлікт трагедії; • ознайомлюється з текстом трагедії «Іфігенія в Авліді»; • характеризує головних героїв; • здійснює порівняльний аналіз образів Менелая та Агамемнона; • дає оцінку діям Ахілла та Іфігенії; • визначає головний конфлікт твору; • визначає роль Евріпіда у подальшому розвитку театрального мистецтва в Давній Греції
ПІДСУМОК		
2	<p>Підсумкові заняття з тем «Творчість Евріпіда» та «Розвиток театру під час Пелопоннеських війн в Давній Греції V ст. до н.е.»</p>	<p>Учень (учениця):</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументовано відповідає на запитання тестів з тем: «Творчість Евріпіда» та «Розвиток театру під час Пелопоннеських війн у Давній Греції V ст. до н.е.»

Художній матеріал для постановок: «Іфігенія в Авліді», «Іполіт» Евріпіда, «Ромео і Джульєтта» Уільяма Шекспіра, «Міщанин у дворянстві», «Скупий» Жана Батиста Мольєра, «Горе від розуму» Олександра Грибоєдова, «Шинель», «Товстий і тонкий» Миколи Гоголя, «Багряні вітрила» Олександра Гріна і ін.

Література

1. *Антична* література. Греція. Антологія. Ч.1. – М.: Высшая школа, 1989.
2. *Античная* література. Греція. Антологія. Ч.2. – М.: Высшая школа, 1989.
3. *Байдак А.Н.* История Древнего мира. Древняя Греция / А.Н. Байдак. – Мн.: Харвест, 1998.
4. *Боннар А.* Греческая цивилизация / А.Боннар. – Т.2. – Ростов-на-Дону, 1994.
5. *Винничук Л.* Люди, нравы и обычаи Греции и Рима / Л.Винничук. – М.: Высшая школа, 1998.
6. *Гиро П.* Частная и общественная жизнь греков / П.Гиро. – Издательство О-ва О.Н. Поповой. 1913.
7. *Гончарова Т.* Жизнь замечательных людей. Эврипид / Т.Гончарова. – М.: Молодая гвардия, 1984.
8. *Древнегреческая* трагедия. – Новосибирск, 1993.
9. *Эврипид.* Трагедии / Эврипид; пер. И.Ф. Анненского и С.В. Шервинского. – СПб., 1999.
10. *История* античной литературы. Древняя Греция. – М.: Наука, 2002.
11. *История* Древней Греции / Под ред. В.И. Кузищина. – М.: Высшая школа, 1996.
12. *История* зарубежного театра / Под ред. проф. Бояджиева Г.Н. и проф. Образцовой А.Г. – М.: Просвещение, 1991.
13. *Каллистов Д.* Античный театр / Д.Каллистов. – Л., 2000.
14. *Кравчук А.* Перикл и Аспазия / А.Кравчук. – М.: Наука, 1991.
15. *Фролов Э.* Пелопоннесская война / Э.Фролов // История Древнего мира. Расцвет Древних обществ. – М.: Знание, 1993.

9 клас
35 годин на рік (1 година на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
1	Література і театр Давньої Греції	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • визначає особливості розвитку літератури та театру у Давній Греції; • знає імена видатних трагіків та поетів Еллади; • дає оцінку ліричної поезії античності; • пояснює роль давньогрецького театру у формуванні світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
33	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Робота над постановою. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • вміє виразно читати художній текст за ролями; • має чітку дикцію; • розуміє логіку сценічної дії; • взаємодіє з партнерами на сцені під час вистави; • вміє передати художній образ засобом сценічної гри; • володіє навичками сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги; • розвиває творчу уяву та фантазію; • розвиває абстрактне мислення; • стає більш уважним і сконцентрованим
ПІДСУМОК		
1	Аналіз виступу	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • висловлює власні судження щодо загального виступу перед глядачем; • дає критичне оцінювання власному виступу; • вміє оцінювати взаємодію з партнерами на сцені

Художній матеріал для постановок: «Маленький принц» Антуана де Екзюпері, «Пиріг» Івана Крилова, фрагменти комедії «Тартюф, або Обманщик» Жана Батиста Мольєра, фрагменти твору «Маруся» Григорія Квітки-Основ'яненка.

Література

1. *Менти М.* Древняя Греция / М.Менти. – М.: Ниола, 2004. – 216 с.
2. *Гиленсон Б.* История античной литературы / Б.Гиленсон. – М.: Наука, 2001.
3. *Лосев А.* Античная литература / А.Лосев / Под ред. А.Тахо-Годи. – Минск: ООО Асар, 2001.
4. Електронні джерела:
<http://bibliofond.ru/view.aspx?id=134483>
<http://biografivsem.ru/aristofan>
<http://rushist.com/index.php/literary-articles/2594-sofokl-antigona-analiz>
<http://rushist.com/index.php/literary-articles/2696-aristofan-lyagushki-analiz>

10 клас
35 годин на рік (1 година на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
1	Давньогрецька трагедія в сучасному театрі	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • пояснює особливості театрального мистецтва, взаємозв'язок з іншими видами мистецтва; • пояснює роль давньогрецького театру у формуванні світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
33	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Робота над постановою. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • вміє виразно читати художній текст; • визначає характер літературного героя; • має чітку дикцію; • має уяву про взаємодію партнерів на сцені під час вистави; • володіє навичками сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги. • розвиває творчу уяву та фантазію; • розвиває креативне мислення
ПІДСУМОК		
1	Аналіз виступу	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • висловлює власні судження щодо загального виступу перед глядачем; • дає критичне оцінювання власному виступу та виступу партнерів; • вміє оцінювати ступінь взаємодії з партнерами на сцені; • почувається впевнено перед глядачем

Художній матеріал для постановок: «Бригадир» Івана Крилова, «Кумедний випадок» Карло Гольдоні, фрагмент оповідання «Назар Стодоля» Тараса Шевченка, фрагменти повісті «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького.

Література

1. *Анненский И.* История античной драмы. Лекции по античной литературе / И.Анненский. – 1908 – 1909.
2. *Бонар А.* Греческая цивилизация / А.Бонар. – М.: Искусство, 1992.
3. *Древнегреческая* трагедия и режиссерское искусство 70–90-х гг. XX в.
4. *Эврипид.* Трагедии / Эврипид. – В 2-х т. – М., 1969.
5. *Эсхил.* Трагедии / Эсхил. – М.: Искусство, 1978.
6. *Софокл.* Драмы / Софокл. – М., 1958.
7. *Феденкова О.* Древнегреческая трагедия в современном театре / О.Феденкова. – М., 2000.

11 клас
35 годин на рік (1 година на тиждень)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
ВСТУП		
1	Театр і література античної Греції: сучасний контекст	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • визначає особливості розвитку театру в V ст. до н.е.; • пояснює взаємозв'язок театру з літературою та іншими видами мистецтва; • визначає вплив давньогрецького театру на розвиток театрів пізнішого періоду; • визнає значну роль театру на формування світової культури
Розділ 1. РОБОТА НАД ВИСТАВОЮ		
33	Робота з художнім матеріалом для постанови. Вибір п'єси. Художній аналіз тексту. Складання характеристик образів. Робота над постановою. Читання в особах окремих сцен п'єси. Добір виконавців. Репетиції окремих сцен. Повні репетиції вистави	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • вміє виразно читати художній текст; • визначає характер літературного героя; • має чітку дикцію; • взаємодіє з партнерами на сцені під час вистави; • володіє навичками сценічного мовлення, сценічного руху, сценічної уваги; • розвиває креативне мислення; • розвиває творчу уяву та фантазію; • розвиває абстрактне мислення; • стає більш уважним і сконцентрованим
ПІДСУМОК		
1	Аналіз виступу	Учень (учениця): <ul style="list-style-type: none"> • висловлює власні судження щодо загального виступу перед глядачем; • дає критичне оцінювання власному виступу та виступу партнерів; • вміє оцінювати взаємодію з партнерами на сцені; • відчувається впевнено перед глядачем. • вміє діяти впевнено в непередбачуваних ситуаціях

Художній матеріал для постановок:

«Урок дочкам» Івана Крилова, фрагмент оповідання «Художник» Тараса Шевченка, фрагмент твору «Діоген» Івана Сенченка, фрагменти п'єси «Приборкання норовливої» Уільяма Шекспіра.

Література

1. *Ануй Жан.* Пьесы / Жан Ануй. – М., 1958.
2. *Аристотель.* Поетика: Хрестоматія по античній літературі / Аристотель. – М.: Азбука, 2000.
3. *Головня В.* История античного театра / В.Головня. – М., 1972.
4. *Дератани Н.* Греческая литература / Н.Дератани. – М.: Просвещение, 1965.
5. *Маринович Л.* Древнегреческая цивилизация // Древние цивилизации / Л.Маринович, Г.Кошеленко. – М., 1989.
6. *От Эсхила* к Арбузову и дальше, дальше, дальше... – М.: Искусство, 2007.
7. *Софокл.* Трагедии / Софокл. – Калининград, 2002.

